

ĐÁP ÁN THAM KHẢO
KÌ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10 THPT NĂM HỌC 2023 - 2024
MÔN: NGỮ VĂN
SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HÒA BÌNH

Câu 1.

- a. Thành phần trạng ngữ: "Trong suy nghĩ của họ".
- b. Trong đoạn trích, khi tiếp nhận những khó khăn trong cuộc sống, người thành công luôn đi tìm giải pháp, ngay cả khi chịu đựng khổ ải bởi họ tin rằng họ sẽ vượt qua.
- c. Học sinh nêu suy nghĩ của mình, sử dụng lí lẽ phù hợp để chứng minh suy nghĩ đó.

Câu trả lời tham khảo:

Qua ý kiến: "Rất nhiều người cứ mãi nói về những khó khăn của mình như thể trường hợp của mình là duy nhất và hình như họ cảm thấy cuộc sống của người khác dễ dàng hơn", em hiểu rằng đó là tâm lí chung, tâm lí bình thường. Vì:

- Trong đa số trường hợp khó khăn xảy đến, người ta khó có thể đặt mình vào vị trí của người khác, mà chỉ hiểu được khó khăn ấy tác động tới cuộc đời người ta nhiều thế nào.

d. Học sinh đưa ra thông điệp có ý nghĩa nhất rút ra từ đoạn trích trên, dùng lí lẽ, dẫn chứng phù hợp để chứng minh tính đúng đắn của thông điệp đó.

Câu trả lời tham khảo:

Thông điệp có ý nghĩa nhất đối với em trong đoạn trích trên là: khi gặp khó khăn, người thành công luôn đi tìm giải pháp, ngay cả khi phải chịu đựng khổ ải bởi họ tin rằng họ sẽ vượt qua. Vì:

- Đây là thái độ cần có của mỗi người khi đối mặt với khó khăn, thay vì cứ mãi kêu ca, cứ mãi tập trung vào những hậu quả mà khó khăn để lại, người ta nên chủ động tìm kiếm giải pháp khắc phục hậu quả của khó khăn ấy, như vậy thì họ sẽ nhanh chóng vượt qua những gian nan, thử thách của cuộc đời.

Câu 2.

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn có độ dài khoảng 15 dòng.

Về nội dung, bài làm trả lời câu hỏi: Mỗi học sinh cần làm gì để vượt qua những khó khăn, trở ngại trong việc phát triển bản thân. Bài làm có những nội dung chính sau:

a. Giải thích

- Thử thách: Là những yếu tố gây khó khăn, cản trở đến việc thực hiện một công việc, một kế hoạch, một mục tiêu nào đó mà buộc con người ta phải vượt qua.

- Vượt qua những thử thách: Là quá trình con người dùng nghị lực, khả năng của chính mình để vượt qua những tình huống, những việc làm khó khăn, gian khổ nhằm đạt được thành công trong cuộc sống.

b. Bàn luận:

- Mỗi lần vượt qua thử thách là một lần chúng ta được trải nghiệm, giúp ta hình thành những bài học kinh nghiệm, bồi đắp vốn sống.

- Thử thách và vượt qua thử thách khơi dậy những năng lực tiềm ẩn trong mỗi con người, giúp ta khám phá và khẳng định giá trị của bản thân.

- Vượt qua thử thách góp phần tôi rèn bản lĩnh, hình thành những phẩm chất tốt đẹp như niềm tin, nghị lực, sự kiên trì, dũng cảm... Từ đó, giúp con người trưởng thành hơn và có cơ hội thành công hơn, có thể đóng góp sức mình nhiều hơn cho cộng đồng và xã hội.

- Thực tế cuộc sống, có rất nhiều người đã vượt qua những thử thách để đến với thành công, góp phần thúc đẩy sự bình ổn, sự phát triển của xã hội.

- Phê phán những người gặp thử thách là nản lòng, chùn bước, không có ý chí vượt qua mọi gian nan, thách thức, dễ lùi bước, thỏa hiệp.

d. Bài học nhận thức và hành động

- Thử thách là điều không thể thiếu trong cuộc sống. Con người cần phải biết đương đầu và vượt qua thử thách thì mới có thể tồn tại, phát triển và hướng tới thành công.

- Cần tôi rèn ý chí, nghị lực; luôn luôn rèn luyện để có sức mạnh cả về vật chất lẫn tinh thần; cần lạc quan và dũng cảm đối mặt với thử thách; biến khó khăn, thử thách thành cơ hội; cần dám nghĩ, dám làm và dám vượt qua những thử thách để thực hiện ước mơ và khát vọng.

Câu 3.

Về hình thức, bài làm dưới dạng đoạn văn hoặc bài văn.

Về nội dung, bài làm có những nội dung chính sau:

*** Khái quát**

- Giới thiệu sơ lược về tác giả Lê Minh Khuê, tác phẩm *Những ngôi sao xa xôi*

- Giới thiệu nhân vật Phương Định, nêu cảm nhận chung về nhân vật.

- Hoàn cảnh sáng tác: Tác phẩm được sáng tác vào những năm 1970 trong thời kỳ kháng chiến chống Mỹ vô cùng gian khổ, ác liệt, thanh niên miền Bắc lúc khí thế sôi nổi vì miền Nam “Xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước - Mà lòng phơi phới dậy tương lai”, lúc đó tác giả từng là chiến sĩ thanh niên xung phong ở Trường Sơn.

- Giá trị nội dung: Truyện đã khắc họa rõ nét tâm hồn trong sáng, mộng mơ cùng tinh thần lạc quan, dũng cảm, giàu nghị lực của những cô gái thanh niên xung phong

trên tuyến đường Trường Sơn - là hình ảnh đẹp của thanh niên, thế hệ trẻ Việt Nam những năm kháng chiến chống Mỹ.

*** Cảm nhận về nhân vật Phương Định**

Luận điểm 1: Hoàn cảnh sống và chiến đấu của Phương Định

- Xuất thân : là con gái Hà Nội, khá xinh xắn, đáng yêu, tham gia thanh niên xung phong sống giữa khói bụi Trường Sơn và bom đạn.
- Công việc : đo khối lượng đất lấp vào hố bom, đếm bom chưa nổ và nếu cần thì phá bom nổ, "chạy trên cao điểm cả ban ngày".
- > Hoàn cảnh sống và công việc hết sức nguy hiểm, căng thẳng, cái chết luôn rình rập.

Luận điểm 2: Cảm nhận về đẹp tâm hồn Phương Định

- Phương Định là một cô gái có tâm hồn trong sáng

- + Trẻ trung, mơ mộng
- + Là cô gái trẻ người Hà Nội
- + Từng có thời học sinh hồn nhiên, vô tư
- + Hay nhớ về những kỉ niệm
- + Nhạy cảm, hay quan tâm đến hình thức
- + Tự đánh giá mình là một cô gái "khá"
- + Biết được mình được nhiều người để ý
- + Hay mơ mộng, tìm thấy điều thú vị trong cuộc sống và trong công việc hết sức nguy hiểm
- + Hồn nhiên, yêu đời, thích hát
- + Thích hát, thuộc nhiều bài hát, còn bịa cả lời mà hát
- + Dưới cơn mưa đá, cô "vui thích cuồng cuồng"

- Phương Định là một người có phẩm chất anh hùng

- + Có tinh thần trách nhiệm cao với công việc
- + Nhận nhiệm vụ phá bom nguy hiểm như một việc làm quen thuộc hàng ngày
- + Hành động chuẩn xác, thuần thục
- + Dũng cảm, gan dạ
- + Bình tĩnh, tự tin và rất tự trọng
- + Khi thực hiện nhiệm vụ phá bom
- + Ban đầu có vẻ căng thẳng, hồi hộp
- + Cô cảm thấy ánh mắt các chiến sĩ đang dõi theo
- + Lòng tự trọng của cô đã chiến thắng cả bom đạn
- + Thương yêu đồng đội



- + Chăm sóc Nho chu đáo
- + Hiểu rõ tâm trạng lo lắng của chị Thao khi Nho bị thương
- + Với đại đội trưởng, chỉ tiếp xúc qua điện thoại nhưng biết rõ cách ăn nói
- + Quý trọng, cảm phục tất cả những chiến sĩ mà cô đã gặp.

*** Nghệ thuật:**

- Xây dựng nhân vật sinh động, tái hiện chân thực cuộc sống và chiến đấu của những người nữ chiến sĩ thanh niên xung phong.
- Miêu tả tâm lý xuất sắc.

